

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балабақша мен отбасы ынтымақтастығы

ЖАРИЯЛАНДЫ
21.02.2026СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/187341/>**Абишова Ақтоты Нұрбергенқызы**

Тәрбиеші

Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы

"№13 "Ақмарал" бөбекжайы" МКҚК

Аннотация.

Бұл мақалада мектепке дейінгі ұйым мен отбасы арасындағы ынтымақтастықтың педагогикалық және әлеуметтік маңызы қарастырылады. Баланың тұлғалық қалыптасуында, эмоциялық тұрақтылығында және мінез-құлық мәдениетінің дамуында отбасы мен балабақша ықпалының бірлігі ғылыми тұрғыда талданады. Тәрбиеші мен ата-ана серіктестігінің мазмұны, өзара әрекет формалары, педагогикалық қолдау тетіктері және тәрбиелік ықпалдың сабақтастығын қамтамасыз ету шарттары сипатталады. Сонымен қатар ынтымақтастықтың бала дамуына әсері мен оның нәтижелілік көрсеткіштері ашып көрсетіледі.

Кілт сөздер: ынтымақтастық, отбасы тәрбиесі, мектепке дейінгі ұйым, ата-ана, тәрбиеші, серіктестік, тәрбиелік орта.

Кіріспе

Мектепке дейінгі кезең – баланың жеке тұлға ретінде қалыптасуының бастапқы әрі аса маңызды сатысы. Осы кезеңде баланың мінез-құлқы, эмоциялық реакциялары, әлеуметтік қарым-қатынас ерекшеліктері және құндылықтық бағдарлары қалыптаса бастайды. Баланың дамуы ең алдымен оны қоршаған әлеуметтік ортамен анықталады, ал бұл орта мектепке дейінгі жаста негізінен отбасы мен балабақша кеңістігінде жүзеге асады.

Отбасы баланың алғашқы тәрбиелік институты ретінде оның негізгі әдеттерін, мінез-құлық үлгілерін және эмоциялық қауіпсіздігін қалыптастырады. Балабақша бұл процесті жүйелі педагогикалық ықпал арқылы толықтырып, баланың әлеуметтік тәжірибесін кеңейтеді. Сондықтан отбасы мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы өзара байланыс

баланың үйлесімді дамуының қажетті шарты болып табылады.

Қазіргі педагогикалық теорияда бала тәрбиесінің тиімділігі тәрбие субъектілерінің бірлескен әрекетімен, яғни педагог пен ата-ананың серіктестігімен тікелей байланыстырылады. Тәрбиелік ықпалдың бірізділігі мен үйлесімділігі бала дамуының тұрақтылығын қамтамасыз етеді.

Отбасы мен балабақша ықпалының сабақтастығы

Баланың мінез-құлқы мен тұлғалық сапалары әлеуметтік тәжірибе негізінде қалыптасады. Егер бала әртүрлі ортада қарама-қайшы талаптармен кездесе, оның мінез-құлқында тұрақсыздық пайда болады. Мұндай жағдайда бала қай ережені ұстану керектігін түсінбей, эмоциялық күйзеліс немесе мінез-құлық қайшылықтарын бастан кешуі мүмкін.

Педагогикалық талаптардың сабақтастығы баланың тәртіп нормаларын тұрақты меңгеруіне, әлеуметтік бейімделуіне және өзіне деген сенімділігінің қалыптасуына ықпал етеді. Отбасы мен балабақша тарапынан қойылатын талаптардың үйлесуі баланың психологиялық жайлылығын қамтамасыз етеді.

Сабақтастық тек тәртіп мәселесімен шектелмейді. Ол қарым-қатынас мәдениетін, сөйлеу әдебін, дербестік пен жауапкершілік дағдыларын қалыптастыруды да қамтиды.

Ынтымақтастықтың педагогикалық мәні

Балабақша мен отбасы ынтымақтастығы баланың дамуына бағытталған жүйелі, саналы және өзара сенімге негізделген әрекет ретінде қарастырылады. Бұл серіктестік педагогикалық үдерістің тұтастығын сақтауға мүмкіндік береді. Педагог пен ата-ана арасындағы өзара әрекет баланың жеке ерекшеліктерін ескеруге, тәрбиелік тәсілдерді үйлестіруге және даму динамикасын бақылауға жағдай жасайды.

Ынтымақтастық барысында ата-ана баласының балабақшадағы жетістіктері мен қиындықтары туралы ақпарат алады, ал тәрбиеші отбасы тәрбиесінің ерекшеліктерімен танысады. Бұл өзара түсіністік педагогикалық ықпалдың даралануына ықпал етеді.

Тәрбиеші мен ата-ана қарым-қатынасының ерекшелігі

Тәрбиеші мен ата-ана арасындағы байланыс кәсіби және педагогикалық әдеп негізінде құрылуы тиіс. Өзара сыйластық, сенім және ашық диалог ынтымақтастықтың тұрақтылығын қамтамасыз етеді. Педагог ата-анамен қарым-қатынаста серіктестік ұстанымды сақтап, өзара түсіністікке негізделген тіл табысу мәдениетін қалыптастыруы қажет.

Ата-ананың педагогикалық ұсыныстарды қабылдауы көбіне тәрбиешінің қарым-қатынас стиліне байланысты. Егер педагог сын айту немесе бағалау позициясын ұстанса, ата-ананың қорғаныс реакциясы пайда болуы мүмкін. Ал қолдау мен кеңес беру

формасындағы қарым-қатынас сенімділік қалыптастырады.

Ынтымақтастық формаларының тәрбиелік маңызы

Балабақша мен отбасы арасындағы өзара әрекет түрлі педагогикалық формалар арқылы жүзеге асады. Бұл формалар ата-ананың педагогикалық мәдениетін арттыруға, баланың дамуына белсенді қатысуына және тәрбиелік процестің бірлігін сақтауға бағытталады.

Ортақ іс-шаралар, кеңестер, әңгімелесулер, ашық оқу қызметтері ата-ананың балабақша жұмысының мазмұнын түсінуіне мүмкіндік береді. Мұндай байланыс ата-ананың педагогикалық жауапкершілігін күшейтеді.

Бала дамуына ықпалы

Отбасы мен балабақша арасындағы үйлесімді ынтымақтастық баланың эмоциялық тұрақтылығына, әлеуметтік бейімделуіне және тұлғалық сенімділігінің қалыптасуына оң әсер етеді. Бала өзін қолдайтын, түсінетін және бірдей талап қоятын ересектер ортасында қауіпсіз сезінеді.

Мұндай жағдайда бала тәртіп нормаларын жеңіл меңгереді, қарым-қатынасқа белсенді қатысады және әлеуметтік мінез-құлқық мәдениетін игереді. Сонымен қатар балада сенімділік, ашықтық және тұрақты эмоциялық фон қалыптасады.

Педагогикалық қолдау және кеңес беру

Тәрбиеші ата-анамен ынтымақтастықта педагогикалық қолдау көрсету қызметін атқарады. Бұл қолдау бала тәрбиесіне қатысты түсіндіру, кеңес беру, ұсыныс жасау арқылы жүзеге асады. Педагог ата-ананың тәрбиелік қиындықтарына кәсіби тұрғыдан көмектесіп, бірлескен шешім іздеуге ықпал етеді.

Педагогикалық қолдау ата-ананың бала тәрбиесіндегі сенімділігін арттырып, отбасы мен балабақша арасындағы байланыс сапасын жақсартады.

Нәтижелілік көрсеткіштері

Ынтымақтастықтың тиімділігі баланың мінез-құлқынан, эмоциялық күйінен және әлеуметтік бейімделу деңгейінен байқалады. Тәрбиелік ықпалдың бірізділігі сақталған жағдайда балада тұрақты тәртіп, сенімділік және жағымды қарым-қатынас қалыптасады.

Сонымен қатар ата-ананың балабақша жұмысына қатысу белсенділігі, педагогикалық ұсыныстарды қабылдауы және өзара байланыс тұрақтылығы да маңызды көрсеткіш болып табылады.

Қорытынды

Балабақша мен отбасы ынтымақтастығы – мектепке дейінгі тәрбиенің сапасын қамтамасыз ететін стратегиялық маңызды бағыт. Педагог пен ата-ана арасындағы серіктестік баланың тұлғалық дамуына, эмоциялық жайлылығына және әлеуметтік қалыптасуына кешенді әсер етеді. Тәрбиелік ықпалдың бірлігі мен сабақтастығы бала дамуының тұрақтылығын қамтамасыз етеді. Сондықтан мектепке дейінгі ұйым қызметінде ата-анамен жүйелі, сенімді және педагогикалық негізделген өзара әрекет ұйымдастыру басым міндеттердің бірі болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қалиева С. **Мектепке дейінгі педагогика.** – Алматы: Білім, 2018.
2. Жарықбаев Қ. **Психология.** – Алматы: Рауан, 2012.
3. Аймауытов Ж. **Психология.** – Алматы: Рауан, 1995.
4. Тәжібаев Т. **Жалпы психология.** – Алматы, 2010.
5. Мухина В.С. **Жас ерекшелік психологиясы.** – Алматы: Мектеп, 2014.
6. Выготский Л.С. **Баланың психикалық дамуы.** – Алматы, 2016.
7. **Отбасы және балабақша** журналы. – Алматы, 2022.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.